

SAKSFRAMLEGG

<i>Saksnr</i>	<i>Utvalg</i>	<i>Møtedato</i>
48/16	Roan kommunestyre	23.05.2016

Saksbehandler: Roy Bjarne Hemmingsen

1632 - INNBYGGERINITIATIVET.**Vedlegg:**

1. Utredning Vik og Bessaker
2. Innbyggerinitiativet.
3. Brev fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Sakens bakgrunn og innhold:

Det er tidligere i år tatt et initiativ fra innbyggere i Vik/ Bessaker med et ønske om å få bli overført til Osen Kommune. Initiativet er støttet av en stor andel av våre innbyggere i denne regionen gjennom underskriftslistene. Ønsket bygger på opplevd misnøye med den behandlingen denne delen mener å ha fått av det øvrige Roan, samt at det hevdes å føle en større tilknytning nordover opp mot Osen Kommune enn inn mot kommunesenteret i Roan. Et slikt innbyggerinitiativ ville under ellers normale forhold ha blitt utredet og avgjort av Fylkesmannen. I og med at dette initiativet kommer midt i den arbeidsprosessen vi er inne i med Kommunereformen har Fylkesmannen avvist å foreta en slik utredning/ konsekvensanalyse, og sendt saken til Roan Kommune og bedt kommunen selv foreta denne utredningen. Fylkesmannen har etter kontakt inn mot departementet avklart at dette omhandler en **grensejustering** og ikke en deling av kommunen. Dette har økonomiske konsekvenser både for avgivende og mottakende kommune. Fylkesmannen har i møte lovt å dekke de utgifter Roan Kommune har i forbindelse med å innhente ekstern hjelp til å få spørsmålet utredet.

I møte mellom en representant fra Fylkesmannen – Frode Rabben – og ordfører og rådmann i Osen Kommune den 29.mars 2016 sammen med ordfører i Roan og undertegnede ble initiativet diskutert. Noen avklaringer ble her gjort. Blant annet ble det klart varslet fra Osen Kommune at de ikke ville ta stilling til, eller være med å påvirke utviklingen i saken før Roan Kommune hadde gjort et klart valg om hvordan vi ville forholde oss til initiativet gjennom et vedtak i kommunale organer. Det var også i dette møtet at det ble informert om at dette ville være å betrakte som en **grensejustering**, samt det faktum at det i henhold til gjeldende lovverk ville bli en forhandling mellom de to kommunene om et økonomisk oppgjør. Et slikt oppgjør ville innbefatte både erstatning til avgivende kommune for investeringer foretatt i nyere tid,

samt en kompensasjon for evt. tap av fremtidige inntekter. Fylkesmannens representant varslet at et slikt oppgjør kunne de være behjelpelige med å komme fram til, samtidig som at det her ble anbefalt at vi hentet inn ekstern hjelp for å få foretatt utredningen/konsekvensanalysen raskest mulig-. Med bakgrunn i Roan kommunes økonomi ble det her forespeilet en økonomisk kompensasjon for disse utgiftene via skjønnsmidler fra Fylkesmannen.

I Formannskapsmøte 5.april 2016 ble det så vedtatt at kommunen ville følge rådet fra Fylkesmannen, og Plankontoret i Rennebu ble kontaktet for om mulig at Norunn Fossum, som kjenner våre to kommuner godt fra arbeidet med kommunenes Kommuneplaner så sent som i 2014/15, ville ha mulighet til å stå for denne utredningen/konsekvensanalysen. Dette i samråd med Fylkesmannen. Oppdraget til Plankontoret ble da:

Rådmannens innstilling:

Roan kommune engasjerer Norunn Fossum w/Plankontoret i Rennebu til å gjennomføre en utredning i forhold til hva som vil bli konsekvensen for Roan Kommune, og lokal samfunnet i Bessaker, innen slutten av april 2016 dersom innbygger initiativet skal imøtekommes. Utredningen vil danne grunnlaget for en sak til kommunestyret for behandling i et ekstraordinært kommunestyremøte medio – før – siste folkemøte om Kommunereformen 24.mai 2016.

Denne bestillingen ble oversendt Plankontoret den 11.april 2016. Etter en del diskusjon mellom Plankontoret, Fylkesmannens representant og undertegnede ble det den 12. april foretatt en justering av bestillingen ved at «og lokal samfunnet i Bessaker» ble tatt ut slik at oppdraget kun omfattet en utredning i forhold til hva som vil bli konsekvensen for Roan Kommune. Bakgrunnen for denne endringen var at det ville bli vanskelig å utrede lokalsamfunnet i Bessaker sine konsekvenser *ut over* det som allerede er framkommet i selve initiativet når Osen Kommune ikke var villige til å utrede eller ta stilling til spørsmålet før *etter* at Roan Kommune har tatt sin beslutning. Denne endringen kom etter et ønske fra Plankontoret og med støtte fra Fylkesmannens representant.

Utredningen er i henhold til avtale oversendt til Roan kommune i sin endelige versjon, og vedlagt denne saken, den 11.mai 2016. Det legges herved opp til at Kommunestyret i Roan i sitt møte den 23.mai 2016 på bakgrunn av denne utredningen/konsekvensanalysen, og dette saksframlegget, fatter et endelig vedtak i forhold til hvordan kommunen stiller seg til innbyggerinitiativet fra Vik/Bessaker.

Vurdering:

Som det framkommer i utredningen fra Plankontoret vil en grensejustering medføre at ca. 21% av innbyggerne i Roan overføres til Osen Kommune. Konkret vil dette føre til at innbyggertallet i Roan Kommune vil kunne reduseres fra knapt 1000 til i underkant av 800. Dette vil føre til at alle kommunale inntekter og utgifter må fordeles på et tilsvarende færre antall innbyggere.

Det vil også redusere antall barnehager i kommunen fra tre til to. Et redusert antall innbyggere som vil kunne ha rett og behov for tjenester innenfor Helse & Omsorg, tapte inntekter fra eiendomsskatt på størstedelen av Bessaker Vindpark samt en betydelig redusert gjeldsbelastning i og med at investeringer og dermed lån blant annet i forbindelse med investeringer på gang- og sykkelveier og Fosen Kysthavn vil bli overført til Osen kommune. Samtidig vil det bli forhandlinger i forhold til tapte inntekter både fra vindparken, Fosen Kysthavn og framtidige inntekter i forbindelse med et mulig Havbruksfond.

I forbindelse med det pågående arbeidet med kommunereformen, konkretisert til arbeidet med en eventuell sammenslåing med Åfjord kommune, vil en slik reduksjon i folketallet kunne gjøre vår innflytelse overfor Åfjord mindre.

Oppsummering:

Det vises til den vedlagte utredningen foretatt av Plankontoret i Rennebu v/Norunn Fossum og til selve initiativet fra Vik/Bessaker.

Det er ikke nødvendigvis et godt signal til en kommune at en del av kommunen ønsker en overflytting til en annen kommune. Det kan argumenteres begge veier, både i forhold til økonomi, til faktisk opplevd samarbeidsvilje i hverdagen fra begge sider og til historiske forhold. Det kan sees på faktiske geografiske forhold og til hvor det føles tilhørighet til. Vik/Bessaker har vært en naturlig del av Roan kommune i mange år. Selv om sjøveien var hovedferdselsvei den gang dagens grenser oppsto, og det faktum at vi i dag har bilvei som gjør at innbyggerne våre i Vik/Bessaker har kort vei til kommunesenteret i Osen, så har denne delen av kommunen vært et aktivt lokalsamfunn til beste for kommunen vår. Dette har også ført til at kommunen har foretatt store investeringer her gjennom de siste årene. Dette har vært naturlig i og med at dette er kommunens største «senter», eller i alle fall der vi har den største befolkningskonsentrasjonen. Det er som kjent investert i Fosen Kysthavn og i ny gang- og sykkelvei. Byggingen av Fosen Kysthavn har vært et kraftig økonomisk løft for oss, og var blant annet begrunnet i utbyggingen av vindparker på Fosen, samt et ønske om å skaffe ny aktivitet i lokalområdet, og til kommunen som sådan.

I og med at Osen kommune ikke har ønsket å ta stilling til innbyggerinitiativet før vi har gjort en beslutning, vil jeg ikke komme nærmere inn på hvilke tjenester innbyggerne i Vik/Bessaker vil kunne forvente å få ved en innlemmelse i Osen kommune. Det som imidlertid er klart er at det vil være færre barn og unge som skal ha et tilbud i Roan kommune. På samme måte vil det være behov for færre plasser ved Roan Sykehjem og også ved de hjemmebaserte tjenestene ville det blitt et redusert tjenestebehov i Roan. For de tekniske tjenestene og i kommuneadministrasjonen vil en slik grensejustering ikke få nevneverdige konsekvenser i og med at basistjenestene i en kommune uansett må videreføres.

Selv om det er en stor del av innbyggerne i Vik/Bessaker som har underskrevet initiativet, har det i ettertid kommet innspill blant annet gjennom NRK hvor det kan virke som om flere innbyggere i Vik/Bessaker ser på initiativet som litt overilet og et utløp for frustrasjon overfor ett bestemt vedtak i kommunestyret. Hvor reelt dette er tas det ikke stilling til her, men det er nå i ettertid kommet signaler som tyder på at flere i det aktuelle området allikevel tenker sørover, og ser på seg selv som innbyggere i Roan Kommune også i årene som kommer. En vil tro at det som gjennom flere generasjoner nå har vært en kommune, også har ført til at alle innbyggere i kommunen føler en tilhørighet til Roan, selv om de enkelte bygder skaper sin lokale identitet. Dette siste er kun positivt, men det må tas på alvor når slik lokal identitet, eller mangel på tilhørighet til kommunen, fører til et slikt innbyggerinitiativ. Dette er noe begge sider av en slik sak må ta på alvor og forsøke å gjøre noe med til det beste for alle, uansett hva som måtte skje i det videre arbeidet med Kommunereformen.

Det oppfordres til at alle i Roan kommune tar situasjonen på alvor, og sammen prøver å få tilbake «vi»-følelsen blant oss alle. Økonomisk vil en grensejustering ha konsekvenser for kommunen, både positive og negative. En reduksjon i folketallet i en kommune som allerede sliter med en feil befolkningsutvikling vil imidlertid ikke hjelpe noen parter. Med bakgrunn i det innbyggerinitiativet som er kommet, den utredningen/konsekvensanalysen som er utført

av Plankontoret i Rennebu, arbeidet med Kommunereformen og den historiske tilknytningen vi gjennom generasjoner har skapt, blir innstillingen som følger:

Rådmannens innstilling:

Innbyggerinitiativet fra Vik/Bessaker avvises.

Saksprotokoll i Roan kommunestyre - 23.05.2016

Behandling:

Utsettelsesforslag fremmet av Ola Håvard Krogfiord:

Saken utsettes til etter kommunestyrets møte om sammenslåing med Åfjord eller ikke, den 16.06.2016.

Ved votering fikk utsettelsesforslaget 5 stemmer og falt.

Ved endelig votering fikk rådmannens innstilling 15 stemmer, 2 stemte imot.

Endelig vedtak:

Innbyggerinitiativet fra Vik/Bessaker avvises.